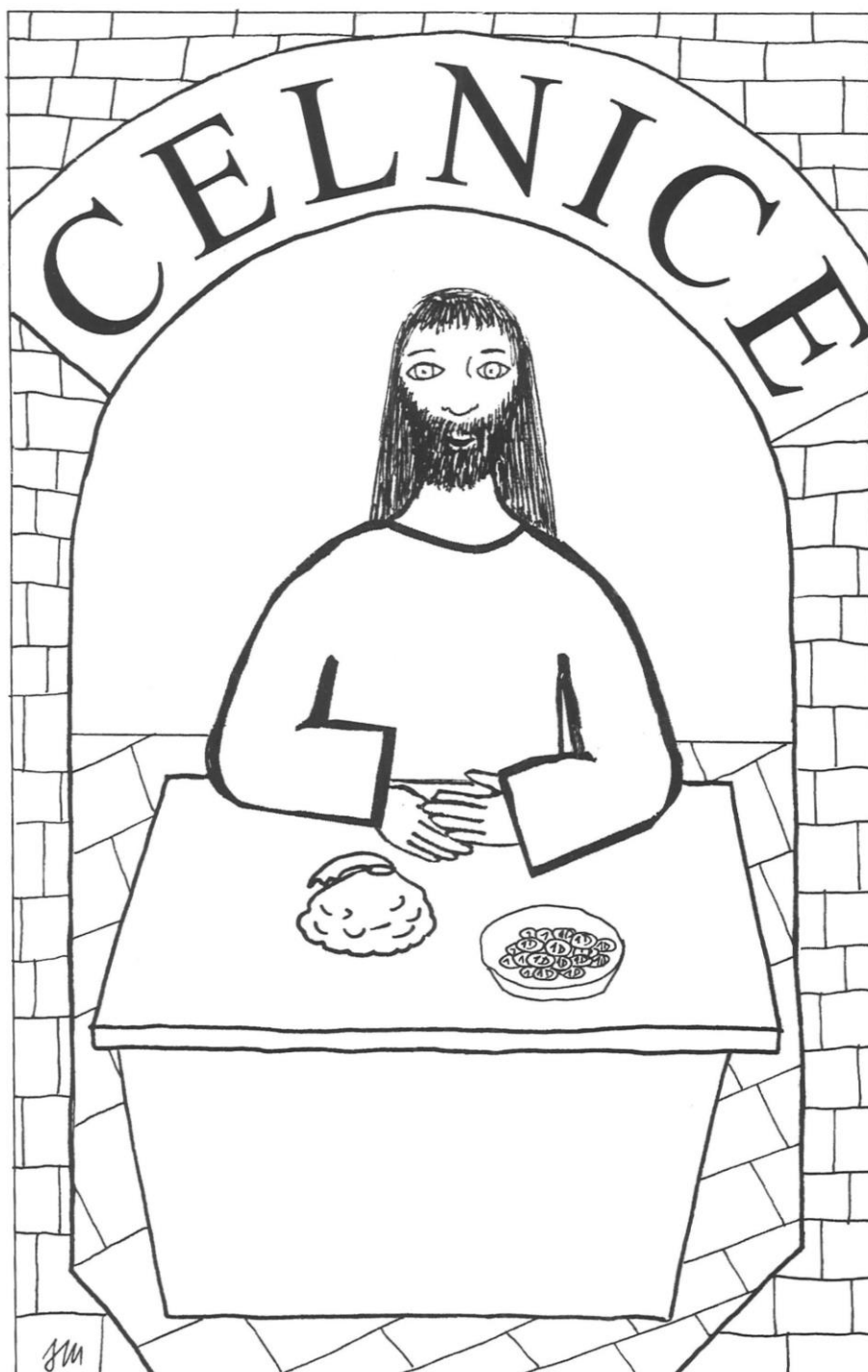

Ježíš uviděl v celnici sedět člověka, který se jmenoval Matouš. A řekl mu: „Pojď za mnou!“

Ježíš uviděl v celnici sedět člověka, který se jmenoval Matouš. A řekl mu: „Pojď za mnou!“

10. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 9,9-13)

Když Ježíš jednou šel (ze svého města), uviděl v celnici sedět člověka, který se jmenoval Matouš. A řekl mu: „Pojď za mnou!“ On vstal a šel za ním. Když Ježíš byl u stolu v (jeho) domě, přišlo mnoho celníků a hříšníků a zaujali místo u stolu s ním a jeho učedníky. Když to viděli farizeové, řekli jeho učedníkům: „Proč váš Mistr jí s celníky a hříšníky?“ On to zaslechl a řekl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a naučte se, co znamená: ‘Milosrdenství chci a ne oběť.’ Nepřišel jsem totiž povolát spravedlivé, ale hříšníky.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Když Ježíš jednou šel (ze svého města), uviděl v celnici sedět člověka, který se jmenoval Matouš. A řekl mu: „Pojď za mnou!“ On vstal a šel za ním. Cestou z Kafarnaa Kristus přichází k celnici, kde pracoval Matouš. Celníci neboli výběřčí daní byli v tehdejší společnosti předmětem pohrdání pro svou hamižnost, zkorumpovanost a „parazitování“. Bohatli na úkor chudých tím, že žádali víc, než stanovil zákon. Navíc porušovali zákony o kultické čistotě, protože zacházeli s penězi pohanů a jednali s „pronárodem“ Římanů.

Fakt, že Ježíš povolal jako svého učedníka celníka, musel být skandální už sám o sobě. Celníci byli totiž „ztracení lidé“, „odpad společnosti“. A ten, kdo je povoláný, je celník – nemocný, hříšník, kterého může zachránit jen Boží milosrdenství.

Když Ježíš byl u stolu v (jeho) domě, přišlo mnoho celníků a hříšníků a zaujali místo u stolu s ním a jeho učedníky. Když to viděli farizeové, řekli jeho učedníkům: „Proč váš Mistr jí s celníky a hříšníky?“ Toto volání se promění v dar společenství symbolizované stolováním v domě celníka. Další olej do ohně Ježíš přilil svým liberálním postojem vůči hříšníkům: on a jeho učedníci byli přítomní na slavnostní hostině, kde byli také kolegové bývalého celníka Matouše spolu s jejich pochybnými „kumpány“. Zúčastnit se hostiny s takovými lidmi znamenalo stát se nečistým, protože společenství s hříšníky znečišťovalo (slovem hříšníci se v textu míní ti, kdo opustili zákon a odpadli). Bylo to slavnostní stolování, jak už nám naznačuje samotné sloveso „leželi“ (u stolu): to byl typický postoj pro „významnější večere“. Nesmíme přehlédnout, že společenství stolu bylo velmi důležitým znamením otevřenosti, důvěrnosti. To byl také důvod, proč Židé nemohli sedět u stejného stolu s pohany. Pro Ježíše a jeho učedníky to tedy znamenalo přijetí

„lidí s pochybnou pověstí“. Otázka farizeů, strážců separace ve jménu spravedlnosti, nepřekvapuje.

On to zaslechl a řekl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.“ Ačkoli byla otázka adresována učedníkům, odpovídá jejich Mistr. V rabínské tradici vztah mezi rabbim a jeho učedníky byl tak úzký, že rabbi byl odpovědný za jednání svých žáků (a naopak). Odpověď je přísloví, rozvedené citátem (Oz 6,6) s připojenou krátkou aplikací. V těchto třech krátkých výrociích nacházíme tři kontrastní dvojice: zdraví – nemocní, milosrdenství – oběť, spravedliví – hříšníci.

„Jděte a naučte se, co znamená: ‘Milosrdenství chci a ne oběť.’ Nepřišel jsem totiž povolat spravedlivé, ale hříšníky.“ Podle logiky farizeů onen verš z Ozeáše měl spíš vyznít „Chci oběti, a ne milosrdenství“, nebo přinejmenším „Oběť je víc než milosrdenství“. Avšak Ozeáš (a potažmo Ježíš) říkají opak. Ježíšova služba je ve svém jádru „o milosrdenství“ prokázaném nemocným, „nehodným“ náboženským outsiderům. V kontextu kapitol 8 a 9 nemocní nejsou jen chromí, malomocní, slepí, ale především ti, kdo potřebují Boží odpuštění, zpečetěné společenstvím stolu. Výrok „Nepřišel jsem totiž povolat spravedlivé, ale hříšníky“ nesmíme chápat tak, že by farizeové nepotřebovali spásu, případně že by byli z ní vyloučení. I oni mohou čerpat z pramenů spásy, pokud uznají, že jsou nemocní a hříšní.

SHRNUTÍ

Spojující článek evangelia a prvního čtení je zjevně Ozeášův výrok „Milosrdenství chci, a ne oběť“. Přece však v prvním čtení má tato věta jiný důraz než v evangeliu: u Ozeáše je adresována Izraeli jako nárok, povinnost (především vůči Hospodinu, ale i vůči souvěrcům), v evangeliu však ukazuje na prvním místě Boží postoj vůči nevěrným (postoj milosrdenství ztělesněný v Kristu). Evangelium staví do popředí důležité téma učednictví a zároveň službu „ztroskotálým“ a nejpotřebnějším. Tato dvě témata jsou spojena v úryvku, který má dvě hlavní části: povolání Matouše (v. 9) a kontroverzní hostinu s výběřčími a „hříšníky“ (v. 10-13).

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Už Ti někdy spolužák, spolužačka řekli: „Pojď se mnou“? Někdy to pak mohlo být super a jindy taky ne... Ale když ti říká Ježíš, abys šel s ním, je to vždycky dobrá nabídka! Můžeš se totiž spolehnout, že spolu s ním zažiješ něco výjimečného. Co to vlastně znamená „jít s ním“? Jednoduše si představ, že nejsi nikdy sám... Když vstáváš, je s tebou Ježíš, když jdeš do školy, jde s tebou Ježíš, když jsi ve třídě, v jídelně, když jdeš domů, pak na kroužek – je s tebou Ježíš. Na to se prostě můžeš spolehnout a taky si s ním o všem povídat. Zkus to – uvidíš, že je to skvělé!

Starší:

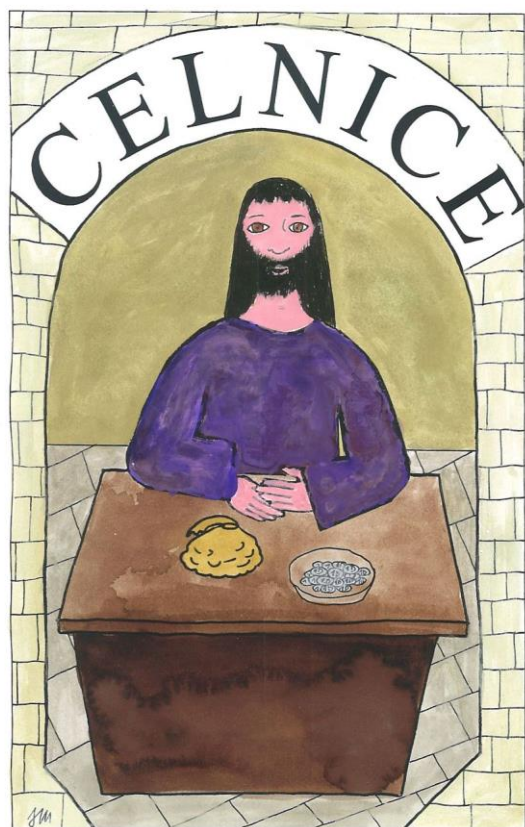
Na tomhle úryvku z evangelia se mi vždycky líbilo, jak Ježíš v dobrém slova smyslu „kašle“ na všechna naše pravidla správného chování a ukazuje, že mu jde hlavně o lidi. Nezáleží mu na naší minulosti, na tom, co všechno bylo špatně, ale hlavní je pro něj přítomnost. Ptá se nás: „Chceš začít znova? Tak právě teď je ta šance, právě teď jsem tady!“ Jak asi mohly být životy těch celníků a hříšníků, kteří se s Ježíšem potkávali, komplikované... On jim ale neříkal: „Pojď, budeme se teď složitě zabývat tvými problémy“, ale spíš: „Začni znovu spolu se mnou. Když budeš se mnou, všechny t tvoje problémy a komplikace se postupně vyřeší.“ A v tom je i naše šance!

Zkusme si

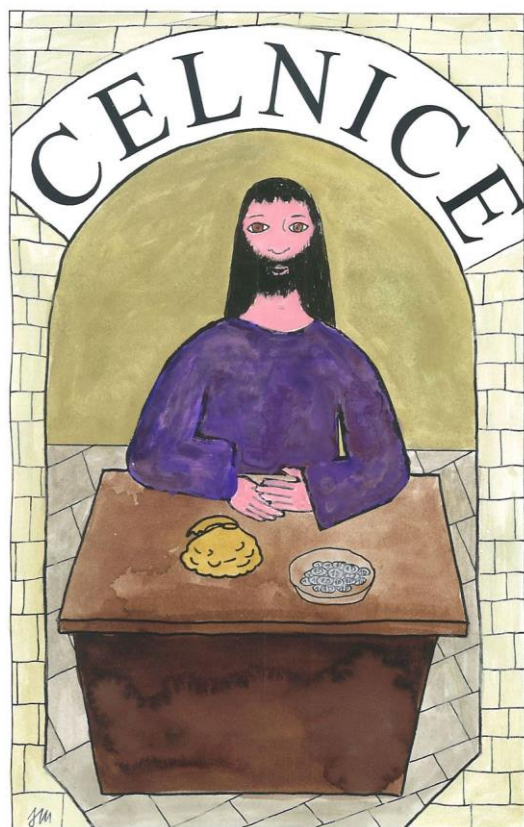
Mladší / Starší:

S povoláním celníka jste se už možná setkali. Pojďme o něm a místě, kde pracuje, zjistit něco víc!

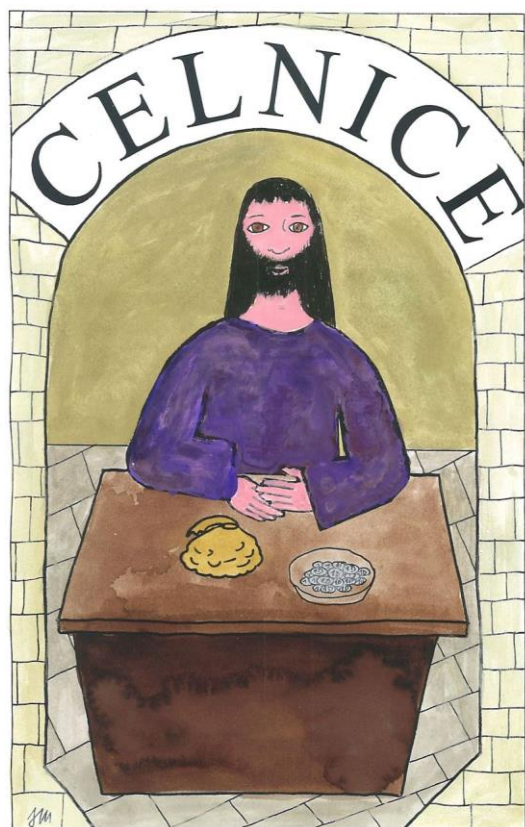
- Co znamená celnice dnes a kde bychom ji našli? Co se tam děje a co mají na starosti celníci v dnešní době?
- Zjistěte, co znamenalo slovo celnice v dřívějších dobách? (Místo pro výběr městských daní, případně jiných poplatků)
- Kde všude dříve celnice stály? (Zpravidla v branách nebo u mostů) Zkuste zjistit, jestli nějaká celnice byla v minulých staletích ve vašem městě a kde.
- Poplatek nebo clo, které se platilo za přejítí mostu, má zvláštní název – zkuste ho vyhledat. (Mýto) Znáte nějaké české město, které se podle toho jmenuje? (např. Vysoké Mýto). Najděte ho na mapě!

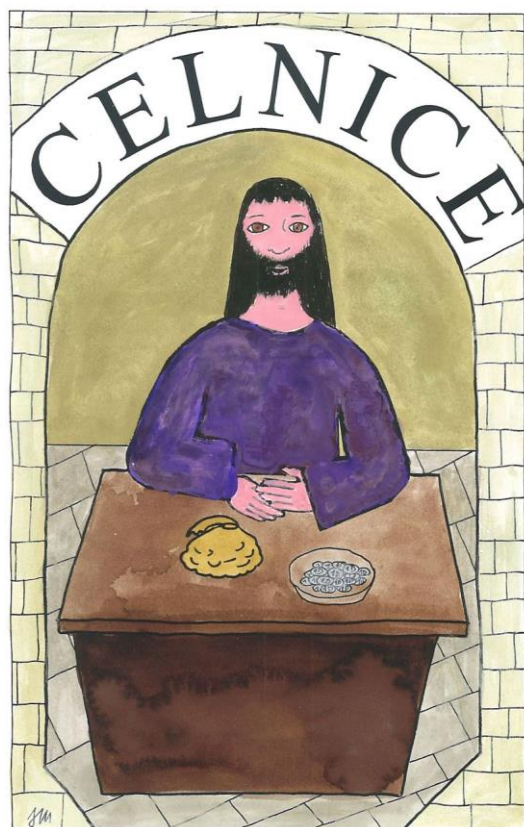
10. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 9,9-13

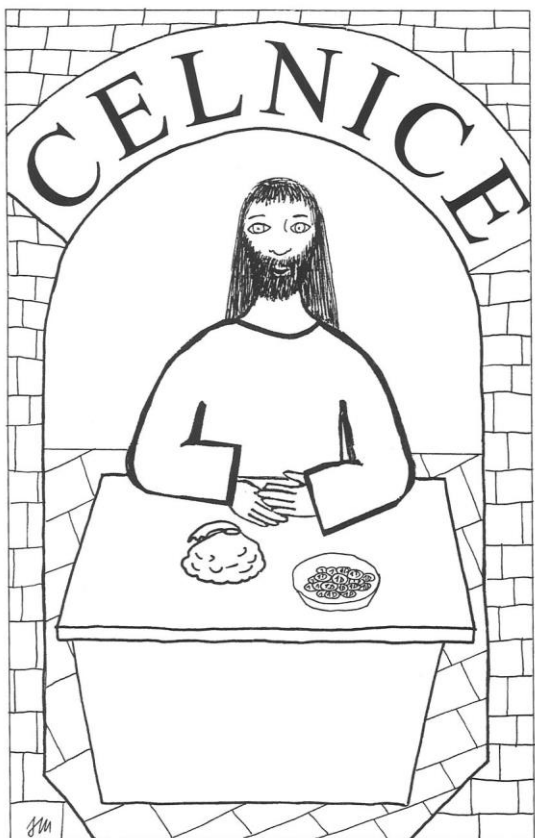
10. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 9,9-13

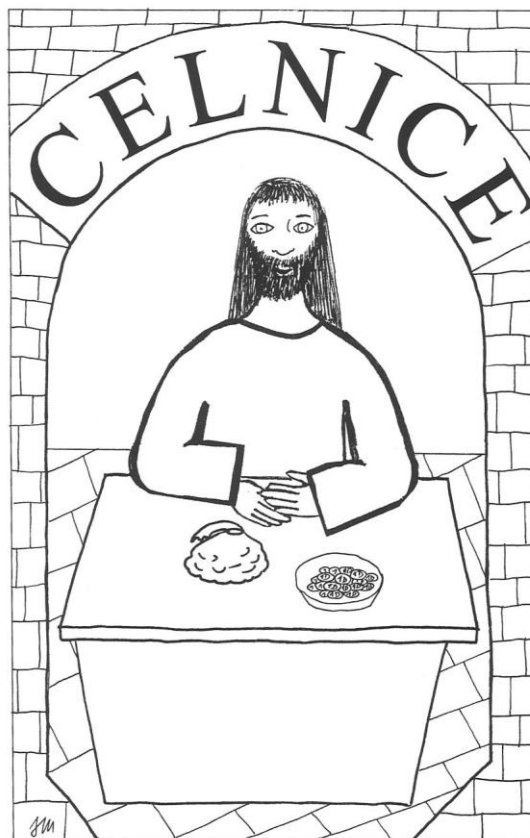
10. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 9,9-13

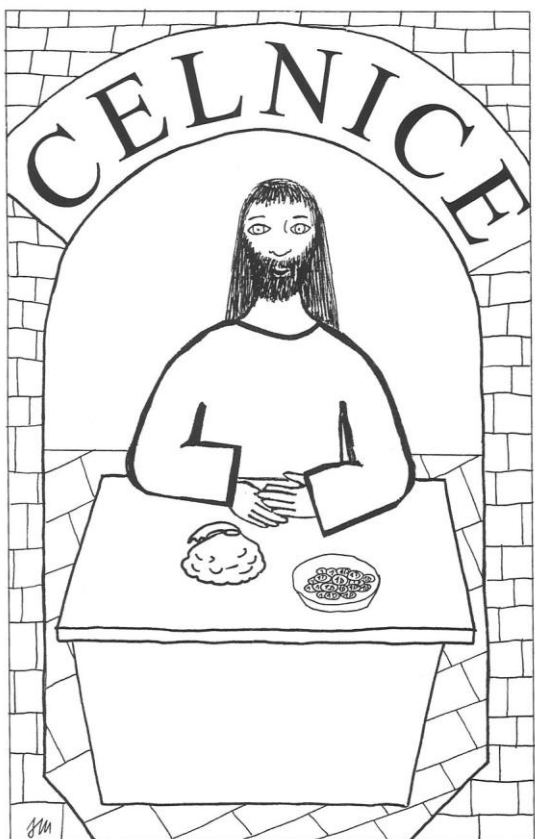
10. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 9,9-13

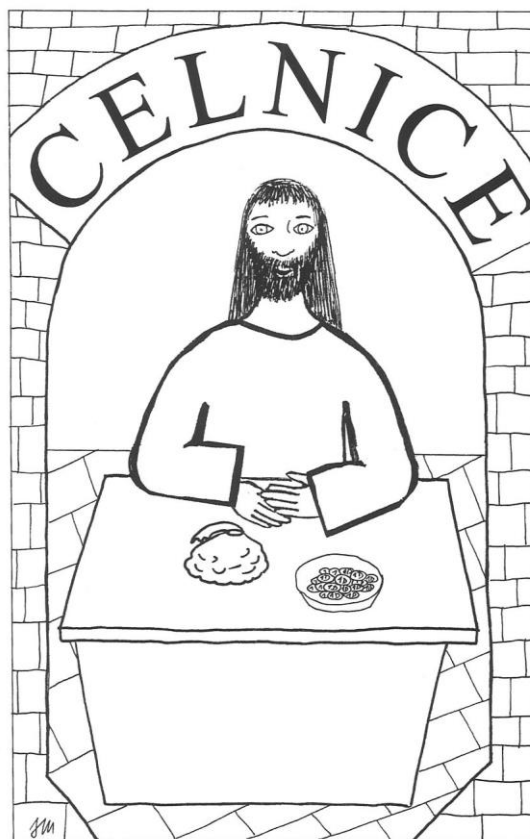
10. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 9,9-13

10. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 9,9-13

10. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 9,9-13

10. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 9,9-13